

Národní monitorovací
středisko pro drogy
a závislosti

Evropská školní studie

o alkoholu a jiných drogách
Informace o realizaci studie
v České republice

Praha, duben 2024

NÁRODNÍ MONITOROVACÍ STŘEDISKO PRO DROGY A ZÁVISLOSTI

SEKRETARIÁT RADY VLÁDY PRO KOORDINACI POLITIKY V OBLASTI ZÁVISLOSTÍ

ÚŘAD VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY

Obsah

ÚVOD – VÝCHODISKA A PŘEHLED SITUACE.....	3
NÁZEV STUDIE	5
CÍLE STUDIE	5
VEDENÍ STUDIE	5
METODIKA.....	5
VÝBĚR VZORKU	5
NÁBOR RESPONDENTŮ DO STUDIE	6
ORGANIZACE STUDIE	7
SBĚR DAT.....	7
DOTAZNÍKOVÝ FORMULÁŘ.....	7
INFORMOVANÝ SOUHLAS.....	8
ANALÝZA DAT.....	8
ČASOVÝ HARMONOGRAM REALIZACE	8
ETICKÉ ASPEKTY	9
KONTAKTY.....	9
ODKAZY	10

Úvod – východiska a přehled situace

Česká republika patří v evropském kontextu dlouhodobě mezi země s vysokou mírou užívání legálních i nelegálních drog v obecné (dospělé) populaci (European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction, 2023), i mezi dospívajícími (ESPAD Group, 2020; Inchley a kol., 2020). Hlavními zdroji informací o rozsahu užívání návykových látek u dospívajících jsou mezinárodní studie *ESPAD (Evropská školní studie o alkoholu a jiných drogách)*, v menší míře pak také studie *HBSC (Health Behaviour in School-aged Children)* realizované v pravidelných 4letých intervalech napříč evropskými zeměmi – studie ESPAD je realizována již od roku 1995, studie HBSC od roku 1994.

Hlavním cílem projektu ESPAD je podat přehled o rozsahu užívání legálních a nelegálních drog mezi mládeží a porovnat ji se situací v ostatních evropských zemích. Dalším cílem projektu je sledovat trendy ve vývoji situace od roku 1995 a analyzovat základní kontextové vztahy u vybraných indikátorů návykového chování (ESPAD Group, 2021). Výsledky zjištěné ve studii ESPAD slouží dlouhodobě také pro evaluaci strategií protidrogové politiky na evropské i národní úrovni a přípravu akčních plánů, které definují konkrétní opatření v oblasti prevence a léčby užívání návykových látek (Hibell, 2013).

Zatím poslední vlna studie (již sedmá) byla realizována v roce 2019. Studie podrobně mapovala rozsah užívání tabáku a konzumace alkoholu, zkušenosti s užitím nelegálních drog, postoje k návykovým látkám, vnímanou dostupnost a rizika spojená s užíváním návykových látek. Od r. 2015 studie mapuje také nová témata, jako jsou hraní hazardních her, hraní počítačových her a trávení času na internetu, včetně sociálních sítí. Průřezově studie mapuje také školní a rodinné prostředí žáků/studentů, trávení volného času a oblast duševního zdraví.

Studie v roce 2019 potvrdila další pokles rozsahu užívání návykových látek mezi dospívajícími. Již mezi roky 2011 a 2015 došlo k výraznému poklesu prevalence kouření cigaret u 16letých, a to jak u jednorázových zkušeností s cigaretami, tak k poklesu prevalence denního kuřáctví i silného kouření (tj. kouření 11 a více cigaret denně). Výraznější pokles byl zaznamenán u chlapců, rozdíly mezi chlapci a dívkami se vyrovnávají. V téměř obdobím došlo také k výraznému poklesu uváděné konzumace alkoholu, a to k poklesu jak u zkušeností s konzumací alkoholu, tak u rizikové konzumace alkoholu. U všech sledovaných ukazatelů byl zaznamenán pokles u chlapců i u dívek, v případě časté konzumace alkoholu došlo k poklesu u všech druhů alkoholických nápojů. Dále pokračoval také pokles zkušeností mládeže s nelegálními drogami, který byl zjištěn již mezi roky 2007 a 2011. Pokles zkušeností byl zaznamenán u všech sledovaných nelegálních drog včetně konopných látek. K významnému poklesu zkušeností s užitím konopných látek došlo u chlapců, u dívek se situace v posledních letech nezměnila a zdá se, že dříve pozorovaný vzorec, kdy vyšší výskyt užívání konopných látek vykazovali chlapci, se mění a rozdíly mezi chlapci a dívkami se vyrovnávají (Chomynová a kol., 2020).

V evropském kontextu zůstávají i nadále zkušenosti českých 16letých nadprůměrné, zejména se to týká celoživotních zkušeností s užitím legálních a nelegálních drog. Na předních místech jsou čeští dospívající ve výskytu kouření cigaret a konzumace alkoholu v posledních 30 dnech a ve zkušenostech s legálními látkami ve věku do 13 let. V oblasti nelegálních drog mají čeští 16letí nejvyšší zkušenosti s užitím konopných látek v životě i v posledních 12 měsících. Zkušenosti s užitím jiných než konopných drog jsou u českých studentů srovnatelné s průměrem evropských zemí (ESPAD Group, 2020).

Subjektivně vnímaná dostupnost cigaret a alkoholu zůstává v ČR dlouhodobě vysoká, a to i přesto, že se jedná o látky, které by šestnáctiletým studentům neměly být volně dostupné. Dostupnost konopných látek se snižuje již od roku 2007, což je zcela v souladu s trendy klesající prevalence zkušeností s užitím konopných látek. V případě pervitinu a extáze byl po předchozím poklesu

subjektivně vnímané dostupnosti (u extáze od roku 2003 a u pervitinu od roku 1999) zaznamenaný opětovný nárůst, což lze označit za varovný trend.

Příležitostné kouření cigaret a přiměřené pití alkoholu, stejně jako experimentální a příležitostné užívání konopných látek nepovažují čeští šestnáctiletí za příliš zdravotně rizikové. V dlouhodobém horizontu (od roku 2007) narůstá podíl respondentů, kteří vnímají zdravotní rizika spojená s intenzivním kouřením a intenzivní konzumací alkoholu. Na druhou stranu klesl podíl studentů, kteří považují za velké riziko experiment s konopnými látkami a pervitinem.

Podíl šestnáctiletých studentů, kteří uvádí, že se ve volném čase věnují čtení knih, koníčkům a aktivně sportují, je relativně stabilní. Od roku 2003 se prakticky nezměnil ani podíl studentů, kteří ve volném čase hrají počítačové hry. Od roku 2003 se výrazně zvýšil podíl dospívajících, kteří tráví volný čas surfováním na internetu, a naopak od roku 2011 došlo k poklesu podílu studentů, kteří tráví volný čas s přáteli chozením venku jen tak pro zábavu (po nákupních centrech, po ulici nebo tráví čas v parku, na hřištích apod.), a k výraznému poklesu těch, kteří chodí večer ven za zábavou (tj. na večírky, diskotéky nebo do kaváren). Od roku 2015 jsou proto do studie zahrnuta také témata hraní hazardních her, hraní počítačových her a trávení času na internetu, včetně sociálních sítí. Čas trávený denně nebo téměř denně hraním počítačových her a na sociálních sítích je mezi dospívajícími vysoký, použité screeningové škály naznačují v čase také nárůst podílu dospívajících v riziku nadužívání sociálních sítí (Spilková a kol., 2017; Chomynová, 2018; Chomynová a kol., 2023a).

Podrobné informace byly zpracovány pro časopis *Zaostřeno* 5/2020 (Chomynová a kol., 2020), které je k dispozici ke stažení na webových stránkách Národního monitorovacího střediska pro drogy a závislosti: <https://www.drogy-info.cz/publikace/zaostreno-na-drogy/2020-zaostreno/05-20-evropska-skolni-studie-o-alkoholu-a-jinych-drogach-espad-2019/>.

Výsledky mezinárodních, národních i regionálních studií realizovaných v posledních 5 letech naznačují, že v současnosti dochází k přirozené změně životního stylu dospívajících (Chomynová a kol., 2020; Baďura, 2023; Chomynová a kol., 2023b; Kalman a Baďura, 2023). Kouření, pití alkoholu nebo užívání drog přestalo být pro mládež přitažlivé, trávení volného času a komunikace s vrstevníky se přesunuje směrem k novým technologiím. Informace o výskytu a řešení různých forem rizikového chování na školách ukazují, že v posledních letech dochází k poklesu míry problémů spojených s kouřením, alkoholem i nelegálními drogami, naopak k nárůstu dochází v oblasti nadužívání nových technologií (Chomynová a kol., 2020). Přehled výsledků za ostatní evropské země je podrobně uveden v mezinárodní zprávě ze studie ESPAD Report 2019: <http://www.espad.org/espad-report-2019>. Pro mezinárodní srovnání je k dispozici také samostatný portál s výsledky studie ESPAD, včetně trendů ve vybraných ukazatelích: <https://data.espad.org/>.

Pravidelný monitoring situace je důležitý pro sledování vývoje v oblasti užívání legálních a nelegálních návykových látek u dospívajících, pomáhá také odhalit nové trendy v oblasti rizikového chování. Další vlna mezinárodní studie ESPAD probíhá v roce 2024, a to s ohledem na úpravu mezinárodního harmonogramu realizace studie tak, aby se mezinárodní studie ESPAD a HBSC časově nepřekrývaly, ale vzájemně doplňovaly, a interval mezi jejich realizacemi byl 2 roky. Účast ve studii v r. 2024 přislíbilo téměř 40 evropských zemí (včetně zemí mimo EU). Česká republika je jednou z 21 zemí, které se dosud zapojily do všech 7 vln sběru dat; vzhledem k mezinárodnímu formátu studie je žádoucí, aby se zapojila i do další vlny projektu.

Název studie

Evropská školní studie o alkoholu a jiných drogách (ESPAD).

Cíle studie

- Podat přehled o rozsahu užívání legálních a nelegálních drog mezi mládeží,
- porovnat situaci v České republice se situací v ostatních evropských zemích,
- sledovat trendy ve vývoji situace od roku 1995,
- analyzovat základní kontextové vztahy u vybraných indikátorů návykového chování,
- zachytit nové trendy v oblasti rizikového chování dospívající mládeže.

Vedení studie

Koordinátorem studie v ČR je Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti (NMS) při Úřadu vlády ČR, studie bude realizována stejně jako v předchozích letech ve spolupráci s Národním ústavem duševního zdraví (NUDZ).

Metodika

Mezinárodní projekt ESPAD (Evropská školní studie o alkoholu a jiných drogách) je největší celoevropskou studií zaměřenou na zjištění rozsahu užívání návykových látek u dospívajících, jeho význam spočívá ve vysoké míře srovnatelnosti výsledků mezi evropskými zeměmi, které je dosaženo důsledným dodržováním jednotné výzkumné metodologie ve všech zemích zapojených do projektu. Jednotná metodologie se týká cílové skupiny, konstrukce výběrového souboru, administrace sběru dat na školách, dotazníkového formuláře a přípravy datového souboru (ESPAD Group, 2021). Podrobné informace o metodice projektu jsou v angličtině k dispozici na webových stránkách projektu ESPAD: <http://www.espad.org/>.

Designem jde o průřezové dotazníkové šetření na reprezentativním vzorku běžné školní populace ve věku 16 let, dotazované na náhodně vybraných základních a středních školách všech typů tak, aby výsledný soubor byl reprezentativní na národní úrovni. Zatímco v předchozích vlnách studie probíhal sběr dat prostřednictvím papírového dotazníkového formuláře, v roce 2024 bude sběr dat probíhat prostřednictvím online dotazníku.

Výběr vzorku

Cílovou skupinou studie ESPAD jsou studenti ve věku 15–16 let, resp. studenti, kteří v roce realizace studie dosáhnou 16 let. V roce 2024 půjde o kohortu studentů narozených v roce 2008, v ČR jsou tedy do výběrového souboru zahrnuti žáci 9. tříd základních škol a 1. ročníky středních škol všech typů (včetně odpovídajících ročníků víceletých gymnázií). Cílem mezinárodní studie je získat reprezentativní vzorek 16letých studentů na národní úrovni – s ohledem na zajištění reprezentativity na národní úrovni je doporučen minimální vzorek 2400 respondentů.

Výběr škol v České republice je založen na metodě vícestupňového stratifikovaného náhodného výběru základních a středních škol tak, aby zastoupení studentů ve vybraném vzorku odpovídalo zastoupení studentů v ČR s ohledem na kraj a typ studované školy. Výběr škol připravuje NMS ve spolupráci s NUDZ na základě aktuálního seznamu škol poskytnutých MŠMT – počty škol, které budou osloveny ke spolupráci, a odhad počtu studentů, kteří se do sběru dat zapojí, shrnuje tabulka 1.

tabulka 1: Počty vybraných škol, předpokládané počty zapojených tříd a oslovených studentů potřebných k získání reprezentativního vzorku 16letých studentů

Typ školy	Počet oslovených škol	Počet zapojených škol	Počet zapojených tříd	Počet oslovených studentů	Počet oslovených studentů v kohortě narozených v r. 2008
Základní škola	119	82	164	3 350	1 490
Střední škola: Víceleté gymnázium	18	13	50	1 350	540
Střední škola: 4leté gymnázium	11	7	15	390	160
Střední odborné učiliště/odborná škola bez maturity	49	34	68	1 680	700
Střední odborná škola (s maturitou)	38	26	53	1 080	360
Celkem	235	162	350	7 850	3 250

Nábor respondentů do studie

Vybrané školy budou kontaktovány s žádostí o spolupráci při sběru dat emailem, který bude podpořen dopisem ze strany koordinátora studie (Národního monitorovacího střediska pro drogy a závislosti, NMS) (viz příloha). V emailu bude stručně vysvětlen účel studie ESPAD, budou poskytnuty kontakty na koordinátora i na vedoucího výzkumu z agentury pověřené sběrem dat. Zástupci škol budou následně kontaktováni telefonicky pro ověření účasti ve studii. V termínu předběžně určeném pro sběr dat budou vedení školy kontaktovat samotní tazatelé pověřené agentury, kteří po dohodě s vedením školy určí termín sběru dat. Tazatel bude vycházet maximálně vstříc požadavkům školy na termín sběru dat. Po celou dobu realizace přípravné fáze bude tazatelům i zástupcům škol k dispozici na telefonu koordinátor studie i vedoucí výzkumu.

Na každé vybrané škole budou pro sběr dat náhodně vybrány dvě třídy, na víceletých gymnáziích pak 4 třídy s ohledem na potřebu pokrytí dvou ročníků. V případě malého počtu studentů ve vybraných třídách proběhne sběr dat paralelně ve více třídách daného ročníku (např. v rámci odborných učilišť).

V případě odmítnutí ze strany školy bude daná škola po dohodě s národním koordinátorem projektu ESPAD nahrazena geograficky nejbližší školou stejného typu v daném regionu.

Organizace studie

Sběr dat

Data jsou sbírána vždy v celých třídách bez ohledu na věk narození respondentů. Sběr dat bude probíhat formou skupinově administrovaných dotazníků přístupných online na počítači v počítačové učebně školy. Po vyplnění dotazníku se dotazník automaticky uloží do elektronické databáze. Důraz je při sběru dat kladen na anonymitu odpovědí, nejsou zjišťovány žádné osobní údaje respondentů, které by je mohly později identifikovat.

Respondenti budou informováni o účelu projektu – jednak prostřednictvím úvodní strany dotazníku a jednak ústně tazatelem při zahájení sběru dat. Respondenti jsou informováni o tom, že účast ve studii je dobrovolná a že otázky, na které nechtějí odpovídat, mohou nechat nevyplněné. Dotazník neobsahuje otevřené odpovědi, u kterých by bylo riziko případné identifikace konkrétního studenta. Student, který odmítne účast ve studii, bude požádán, aby setrval ve třídě a věnoval se aktivitě, která nebude rušit ostatní. Během vlastního sběru dat je ve třídě přítomen vyučující, tazatelem je požádán, aby do sběru dat nezasahoval a během sběru dat setrval na jednom místě, nepohyboval se po třídě a nenahlížel studentům do dotazníků ani do obrazovek v počítačové učebně.

Pro sběr dat na školách je vyčleněna 1 vyučovací hodina (45 minut) s tím, že školám je doporučeno vybrat takovou vyučovací hodinu, po které následuje delší přestávka, aby studenti mohli případně dokončit dotazník během přestávky.

Dotazníkový formulář

Sběr dat probíhá formou online dotazníku. Dotazníkový formulář vychází z jednotného mezinárodního dotazníku, který obsahuje povinné otázky (označené v dotazníku kódem C) a doporučené otázky (označené kódem O, případně OC, pokud jsou součástí jinak povinné otázky). Jednotlivé země si mohou do dotazníku zařadit další témata s ohledem na situaci a trendy v dané zemi, případně s ohledem na další národní zájmy (v české verzi dotazníku jde o otázky označené kódem V).

Dotazník v roce 2024 pokrývá následující témata: volnočasové aktivity, kouření cigaret a zkušenosti s alternativními tabákovými a nikotinovými výrobky, konzumaci jednotlivých druhů alkoholických nápojů včetně rizikových forem konzumace jako jsou časté pití nadměrných dávek alkoholu a opilost, užívání psychoaktivních léků, zkušenosti s užitím nelegálních drog a frekvence užívání vybraných nelegálních drog, zkušenosti s novými psychoaktivními látkami, postoje ke kouření a konzumaci alkoholu a nelegálních drog, trávení času na internetu, sociálních sítích a hraním počítačových her, zkušenosti s hraním hazardních her. Dále jsou zjišťovány socioekonomické charakteristiky jako např. složení domácnosti nebo vzdělání rodičů, prospěch ve škole, vztah k rodičům a přátelům, nebo očekávání od konzumace alkoholu a konopných látek. Česká verze dotazníku je přiložena v příloze. Dotazník projde pilotním testováním na 1–2 vybraných školách s cílem ověřit srozumitelnost dotazníku a čas potřebný k jeho vyplnění. Na základě doporučení pilotního výzkumu je možné, že bude dotazník zkrácen nebo bude upravena formulace méně srozumitelných otázek.

Součástí dotazníku je stručná informace o účelu studie, důraz je kladen na anonymitu a dobrovolnou účast ve studii. Po celou dobu sběru dat je ve třídě přítomen tazatel, který je k dispozici pro případné dotazy studentů.

Informovaný souhlas

O zapojení školy/studentů rozhoduje ředitel, resp. zástupce školy, informovaný souhlas jednotlivých respondentů není povinně získáván. Ředitel/zástupce školy rozhoduje o tom, zda a jakým způsobem bude informovat rodiče/zákonné zástupce žáků a studentů. Pro ředitele škol je připraven formulář pro souhlas rodičů s účastí dítěte ve studii (viz příloha), nicméně je na rozhodnutí ředitele, zda souhlas bude vyžadovat a zda využije tohoto formuláře nebo jiné formy souhlasu (např. prostřednictvím elektronického systému školy).

V případě nesouhlasu rodičů/zákonných zástupců se žák/student nebude studie účastnit, po dobu sběru dat však bude přítomen ve třídě. Tazatel uvede do *Zprávy o průběhu sběru dat ve třídě* počet žáků/studentů, kteří se sběru dat z tohoto důvodu neúčastnili. Formulář souhlasu/nesouhlasu rodičů s účastí dítěte ve studii, který obsahuje osobní údaje (jméno) studenta, zůstává řediteli/zástupci školy a je na vedení školy, aby zajistilo dodržování zásad týkajících se nakládání s osobními údaji.

Analýza dat

Analýza dat probíhá na úrovni celé populace studentů, případně v členění podle pohlaví respondentů, typu studované školy a kraje. Data nejsou analyzována na úrovni jednotlivých tříd ani škol, respondenti i zástupci škol jsou o tomto přístupu k analýze dat informováni. Školy zapojené do studie obdrží výsledky pouze na národní úrovni, případně na úrovni kraje.

Analýzu dat z české části studie provede NMS ve spolupráci s NUDZ, analýza proběhne ve statistickém softwaru IBM® SPSS® Statistics 25. V první fázi bude provedeno třídění prvního a druhého stupně, tj. zjištěna četnost hodnot jednotlivých proměnných a následně jejich porovnání pomocí kontingenčních tabulek podle vybraných kategorií. Statistická významnost rozdílů mezi skupinami bude hodnocena prostřednictvím χ^2 testu nezávislosti. Výsledky z roku 2024 budou doplněny do existujících časových řad tak, aby bylo možné sledovat dlouhodobé trendy ve vývoji situace; pro vybrané indikátory rizikového chování budou vypočteny 95% konfidenční intervaly spolehlivosti. Na deskriptivní analýzu navážou pokročilé statistické metody používané pro odhalení vzájemného vztahu mezi jednotlivými proměnnými (např. korelační, regresní a seskupovací analýza).

Časový harmonogram realizace

- Leden až duben 2024 – příprava studie (příprava dotazníku, výběr škol, výběrové řízení na agenturu pověřenou sběrem dat, školení tazatelů, pilotní ověření dotazníku).
- Květen až červen 2024 – kontaktování jednotlivých škol pro domluvení konkrétního sběru dat, administrace vlastního sběru dat na školách.
- Květen až červen 2024 – průběžná kontrola dat v elektronické databázi, čištění dat.
- Červenec 2024 – příprava databáze pro jednotné mezinárodní čištění dat, příprava dalších výstupů v souladu s požadavky mezinárodního projektu.
- Listopad až prosinec 2024 – převzetí vyčištěného datového souboru od mezinárodních koordinátorů, analýza dat a příprava výstupů.
- Leden až červen 2025 – publikace výsledků české části studie ESPAD.
- Červen až prosinec 2025 – publikace mezinárodní výzkumné zprávy.

Etické aspekty

- Respondenti budou podrobně informováni o účelu projektu – jednak prostřednictvím úvodní strany dotazníku a jednak ústně tazatelem při zahájení sběru dat.
- Důraz je při sběru dat kladen na anonymitu odpovědí, v dotazníku nejsou zjišťovány žádné osobní údaje respondentů, které by je mohly později identifikovat. U dotazníku je pouze uveden kód třídy tak, aby bylo možné vzorek rozdělit do clusterů podle jednotlivých tříd. Dotazník neobsahuje otevřené odpovědi, u kterých by bylo riziko případně identifikace konkrétního studenta.
- Respondenti jsou informováni o tom, že účast ve studii je dobrovolná a že otázky, na které nechtějí odpovídat, mohou nechat nevyplněné. Student, který odmítne účast ve studii, bude požádán, aby setrval ve třídě a věnoval se aktivitě, která nebude rušit ostatní.
- O zapojení školy/studentů rozhoduje ředitel, resp. zástupce školy, informovaný souhlas jednotlivých respondentů není povinně získáván. Ředitel/zástupce školy rozhoduje o tom, zda a jakým způsobem bude informovat rodiče/zákonné zástupce žáků a studentů. Pro ředitele škol je připraven formulář pro souhlas rodičů s účastí dítěte ve studii, nicméně je na rozhodnutí ředitele, zda souhlas bude vyžadovat a zda využije tohoto formuláře. Formulář souhlasu/nesouhlasu rodičů s účastí dítěte ve studii, který obsahuje osobní údaje (jméno) studenta, zůstává řediteli/zástupci školy a je na vedení školy, aby zajistilo dodržování zásad týkajících se nakládání s osobními údaji.
- Analýza dat probíhá na úrovni celé populace studentů, případně v členění podle pohlaví respondentů, typu studované školy a kraje. Data nejsou analyzována na úrovni jednotlivých tříd ani škol, respondenti i zástupci škol jsou o následné analýze dat informováni. Školy zapojené do studie obdrží výsledky pouze na národní úrovni.

Kontakty

- Mgr. Pavla Chomynová

národní koordinátor projektu ESPAD v ČR, Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti, Úřad vlády ČR, nábřeží E. Beneše 4, 118 01 Praha 1, tel: +420 224 003 947, pavla.chomynova@vlada.gov.cz

- Mgr. Zuzana Dvořáková

Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti, Úřad vlády ČR, nábřeží E. Beneše 4, 118 01 Praha 1, tel: +420 224 003 936, zuzana.dvorakova@vlada.gov.cz

- PhDr. Ladislav Csémy

supervizor projektu ESPAD v ČR, Národní ústav duševního zdraví, Topolová 748, 250 67 Klecany, tel: +420 283 088 430, ladislav.csemy@nudz.cz

Odkazy

- BAĐURA, P. 2023. Předběžné výsledky studie HBSC 2022 v České republice. Nepublikováno.
- ESPAD GROUP 2020. *ESPAD Report 2019. Results from the European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs*, Luxembourg: EMCDDA Joint Publications, Publications Office of the European Union.
- ESPAD GROUP 2021. *ESPAD 2019 Methodology: Methodology of the 2019 European School Survey Project on Alcohol and other Drugs*, Luxembourg: EMCDDA Joint Publications, Publications Office of the European Union.
- EUROPEAN MONITORING CENTRE FOR DRUGS AND DRUG ADDICTION 2023. European Drug Report 2023: Trends and Developments. https://www.emcdda.europa.eu/publications/european-drug-report/2023_en.
- HIBELL, B. 2013. The 2012 ESPAD Impact Survey. Lisbon: EMCDDA.
- CHOMYNOVÁ, P. 2018. Užívání návykových látek, trávení času na internetu a hraní her: Evropská školní studie o alkoholu a jiných drogách (ESPAD) 2015. 10. *Adiktologická konference Středočeského kraje*, 26.-27.04.2018. Nesuchyně.
- CHOMYNOVÁ, P., CSÉMY, L. & MRAVČÍK, V. 2020. Evropská školní studie o alkoholu a jiných drogách (ESPAD) 2019. *Zaostřeno*, 6, 1-20.
- CHOMYNOVÁ, P., DVOŘÁKOVÁ, Z., ČERNÍKOVÁ, T., ORLÍKOVÁ, B., GROHMANNOVÁ, K. & FRANKOVÁ, E. 2023a. *Zpráva o digitálních závislostech v České republice 2023*, Praha: Úřad vlády ČR.
- CHOMYNOVÁ, P., GROHMANNOVÁ, K., DVOŘÁKOVÁ, Z., ORLÍKOVÁ, B., ROUS, Z. & ČERNÍKOVÁ, T. 2023b. *Souhrnná zpráva o závislostech v České republice 2022*, Praha: Úřad vlády ČR.
- INCHLEY, J., CURRIE, D., BUDISAVLJEVIC, S., TORSHEIM, T., JAASTAD, A., COSMA, A., KELLY, C. & ARNARSSON, A. M. (eds.) 2020. *Spotlight on adolescent health and well-being. Findings from the 2017/2018 Health Behaviour in School-aged Children (HBSC) survey in Europe and Canada. International report, Volume 1. Key findings.*, Copenhagen: WHO Regional Office for Europe.
- KALMAN, M. & BAĐURA, P. 2023. Online svět patří (k) mladé generaci! HBSC studie v ČR. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.
- SPILKOVÁ, J., CHOMYNOVÁ, P. & CSÉMY, L. 2017. Predictors of excessive use of social media and excessive online gaming in Czech teenagers. *Journal of Behavioral Addictions*, 6, 611-619.